

Drömmen om ett annat Israel

Debatt Jan Molin: **Från ett försök att skapa ett klasslöst, jämlikt samhälle har Israel utvecklats till en apartheidstat. Från förintelsens folk till ett herrefolk. När gick allt fel?**

Som ung beundrade jag Israel. Att komma över förintelsen och skapa ett eget land. De som byggde landet var filosofer och intellektuella. Jag såg ett land som skulle förändra världen. Beviset på att rasismen var övervunnen.

Som tonåring läste jag Arthur Koestlers Tjuvar om natten. Han beskrev i romanform hur judarna tog sig smygvägar till Palestina, köpte mark och började bygga ett idealsamhälle – ett socialt experiment grundat på allas lika värde. Han beskriver de tre samhällsformer som fanns i Palestina på 1930-talet: De engelska styresmännens koloniala klassamhälle, det arabiska klansamhället med kvinnlig underordning och primitiva rättsregler såsom blodshämnd och en allt överskuggande religion. Mot det ställer han det judiska försöket att skapa ett klasslöst, jämlikt samhälle på en kommunistisk grund obefläckad av Stalin.

Senare besökte jag Israel och möttes av ett unikt öppet samhälle. Okända människor öppnade dörrarna till sina hem. Vårdinstitutioner och skolor lät oss komma in i sina verksamheter bara vi knackade på. Allt visades och diskuterades utan förbehåll. Hotet om krig och terrorism var förvisso latent och ingick i men påverkade inte vardagen. Det var ett nybyggerland, föga sofistikerat, men med en energi och vitalitet som imponerade på en trött europé.

Men när gick allt fel? Hur kunde förintelsens folk bli herrefolk? Offer bli bödlar? Kanske var jag naiv som bortförklarade Haganahs och Sternligans våld. Kanske såg jag bara humanismen men inte maktanspråken hos de karismatiska

ledarna Ben Gurion och Golda Meir. Kanske förändrades Israel när sabras tog över efter grundarna. Successivt har icke-judiska medborgare frångåtts sina rättigheter. Palestina har ockuperats och utsätts för terror. Palestiniernas mark tas ifrån dem, de tvingas in i ghetton som i Gaza utan möjlighet att resa ut.

Som de flesta moderna kapitalistiska stater är Israel beroende av gästarbetare. De liksom asylsökande saknar alla rättigheter och kan utvisas när som helst. De "hotar landets judiska karaktär" som till exempel dagens inrikesminister uttalat. Beskyllningar om kriminalitet och falska papper påminner om Sverigedemokraternas vokabulär. Israels regering struntar i FN-resolutioner. Helt mot internationell rätt bordar man Ship to Gaza på internationellt vatten och skjuter ihjäl hjälparbetare. Israel har blivit en apartheidstat.

Ett folk som utsatts för så mycket rasism borde vara vaccinerat mot den. Men tyvärr är det inte så. Tvärtom bygger staten Israel på föreställningen om en egen ras, "det utvalda folket". Att judarna skulle härstamma från de tolv stammarna som utgjorde det judiska folket för 2 500 år sedan. Det är en myt som saknar all historisk relevans. Som just Koestler i Den trettonde stammen och den israeliske historikern Shlomo Sand visat finns ingen sådan ras- eller folkmässig bakgrund. Judendomen omfattades av många grupper under tiden före Kristus och spreds i vida kretsar. Det kazariska riket i områdena kring Kaukasus i bland annat delar av nuvarande Ryssland, Ukraina, Georgien och Armenien antog på 700-talet e K judendomen som statsreligion. När riket föll samman inför olika asiatiska erövrare flydde delar av befolkningen och bildade de judiska grupperna i Östeuropa. Det måste vara historiens grävsta ironi att förintelsen bygger på en myt om judarna som en egen ras.

Efter förintelsen var Israel vårt hopp, vår dröm. Men drömmar går sällan i uppfyllelse. Revansch och makt är starkare än förnuft och humanism. Israel låter som så många andra länder

nationalismen gå ut över underkuvade och etniska minoriteter. Och vad blev det av det radikala, socialistiska Israel? Det har ersatts av ett samhälle där en ortodox religion predikar ojämlikhet mellan könen och nedvärderar icke-judar. Politiken gentemot palestinierna präglas av samma hämndbegär som motiverade beduinernas primitiva blodshämnd. Skillnaden är bara att de ceremonier som då kunde upphäva blodshämnden nu saknas.

jan.r.molin at gmail.com

Arthur Koestler: Tjuvar om natten och Den trettonde stammen

[Göran Rosenberg: Det förlorade landet](#)

[Shlomo Sand: Skapandet av det judiska folket](#)